

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

PROW 2014-2020 a rozwój polskiej gospodarki żywnościowej

Janusz Rowiński

Kazimierz Dolny 18 – 20 czerwiec 2012

Gospodarstwa rolne według klas wielkości ekonomicznej (PS) w 2010 roku (źródło:FADN)

Klasa gospodarstw	Liczebność
Poniżej 4 000 euro	1 267 615
co najmniej 4 000 euro poniżej 8 000 euro	305 883
co najmniej 8 000 euro poniżej 25 000 euro	326 065
co najmniej 25 000 euro poniżej 50 000 euro	72 658
co najmniej 50 000 euro poniżej 100 000 euro	21 601
Co najmniej 100 000 euro poniżej 500 000 euro	10 338
Powyżej 500 000 euro	1 528
Ogółem	2 005 688

Żywotne gospodarstwa rolne w 2010 roku

- **Oficjalny próg żywotności - 4 ESU PS 8 tys. euro 35 tys. zł**
- **Próg żywotności - 6 ESU PS 12 tys. euro 52 tys. zł**
- **Próg żywotności - 8 ESU PS 16 tys. euro 69 tys. zł**
- **Próg żywotności - 12 ESU PS 24 tys. euro 104 tys. zł**
- **Kurs walutowy 1 euro = 4,3177 zł**
- **Liczba gospodarstw żywotnych: próg PS 12 tys. euro 290 tys.**
- **próg PS 16 tys. euro 200 tys.**
- **próg PS 24 tys. euro 106 tys.**

**Struktura programów rozwoju rolnictwa i regionów wiejskich:
(1). udział środków wspierających rozwój gospodarki żywnościowej**

Działanie	SAPARD	2004-2006	2007-2013
Modernizacja gospodarstw rolnych	13,5	11,6	10,7
Dostosowanie do standardów UE	-	11,8	-
Przemysł rolno-spożywczy	29,7	8,6	5,4
Młodzi rolnicy	-	3,3	2,4
Pozostałe	0,6	13,4	9,9
Ogółem	43,8	48,7	28,4
Z tego: rolnictwo	14,1	40,1	23,0
przemysł i handel rolno-spożywczy	29,7	8,6	5,4

**Struktura programów rozwoju rolnictwa i regionów wiejskich:
(2). udział środków wspierających inne działy gospodarki**

Działanie	SAPARD	2004- 2006	2007- 2013
Usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	48,6	-	8,8
Mikroprzedsiębiorstwa	-	-	5,9
Działalność nierolnicza	7,5	1,4	2,0
Ogółem	56,1	1,4	16,7

**Struktura programów rozwoju rolnictwa i regionów wiejskich:
(3). udział środków wspierających ochronę środowiska**

Działanie	SAPARD	2004- 2006	2007- 2013
Programy rolno-środowiskowe	-	3,9	13,3
Zalesianie	-	1,9	2,9
Odtwarzanie produkcji leśnej	-	0,2	0,6
Ogółem	-	8,6	16,8

**Struktura programów rozwoju rolnictwa i regionów wiejskich:
(4). udział środków wspierających dochody i socjalnych**

Działanie	SAPARD	2004- 2006	2007- 2013
Płatności ONW	-	17,6	14,1
Renty strukturalne	-	9,9	14,6
Uzupełnienie płatności obszarowych	-	12,6	-
Ogółem		40,1	28,7

Struktura programów rozwoju rolnictwa i regionów wiejskich

Grupa działań	SAPARD	2004-2006	2007-2013
Wspierające gospodarkę żywnościową	43,8	48,7	28,4
Wspierające inne działy gospodarki	56,1	1,4	16,7
Wspierające ochronę środowiska	-	8,6	16,8
Wspierające dochody i działania socjalne	-	40,1	28,7
Inne	0,1	3,8	9,4

Ogólna charakterystyka zrealizowanych programów

- 1. Z dotychczas zrealizowanych programów SAPARD miał niewątpliwie charakter programu wspierającego rozwój. Spełnił swoją rolę, aczkolwiek dysponował ograniczonymi środkami finansowymi;
- 2. Program zrealizowany w latach 2004-2006 był programem wspierającym rozwój, ale równocześnie o silnym charakterze socjalnym (wsparcie dochodów i program socjalny – renty strukturalne). Program był źle skonstruowany i ze względu na „sztywne zobowiązania” i „sztywne działania” wywarł silny negatywny wpływ na obecnie realizowany PROW 2007-2013;
- 3. Obecnie realizowany program w niewielkim stopniu spełnia kryteria programu wspierającego rozwój. Jest to program łączący trzy elementy: rozwój gospodarki żywnościowej, ochronę środowiska i funkcje socjalne.

Wnioski

- **1. Priorytetem PROW 2014-2020 powinna być poprawa struktur produkcyjnych polskiego rolnictwa, w tym przede wszystkim znaczne zwiększenie liczebności gospodarstw rzeczywiście żywotnych. Dlatego też posiadane środki przeznaczyć przede wszystkim na „twarde” inwestycje w gospodarstwach rolnych, przemyśle i handlu rolno – spożywczym. Na inne działania powinny być przewidziane środki w niezbędnej wysokości, wynikające ze sztywnych zobowiązań, konieczności kontynuowania niektórych działań oraz tych sugestii Rady i Komisji, którym państwa członkowskie będą musiały się podporządkować.**